

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, व्यापार प्रशासन उपसमूह उपप्रबन्धक, आठौँ तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक
लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :- ३०

१. प्रथम चरण: - लिखित परीक्षा					पूर्णाङ्क :- २००	
पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या X अङ्क	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन	100	40	विषयगत	२ प्रश्न X १० अङ्क = २० अङ्क	३ घण्टा
					४ प्रश्न X २० अङ्क = ८० अङ्क (समस्या समाधान)	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	100	40	विषयगत	२ प्रश्न X १० अङ्क = २० अङ्क	३ घण्टा
					४ प्रश्न X २० अङ्क = ८० अङ्क (समस्या समाधान)	
२. द्वितीय चरण: -अन्तर्वार्ता					पूर्णाङ्क ३०	
विषय		पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		
अन्तर्वार्ता		30	-	मौखिक		

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीयपत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तर पुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०७८/१२/२९

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, व्यापार प्रशासन उपसमूह उपप्रबन्धक, आठौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक
लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथमपत्र :- प्रशासन र व्यवस्थापन

खण्ड क - (५० अङ्क)

1. सार्वजनिक व्यवस्थापन

- 1.1 सार्वजनिक व्यवस्थापन : परिचय, कार्यक्षेत्र, नवीनतम अवधारणा, विद्यमान चुनौती तथा समाधानका उपायहरू
- 1.2 प्रशासनिक विधिहरू (कार्य विश्लेषण, कार्य विवरण, कार्य मूल्याङ्कन, कार्य विस्तृतिकरण, कार्य ढाँचा, संगठन तथा व्यवस्थापन पद्धति, व्यवस्थापकीय परीक्षण)
- 1.3 संगठनात्मक व्यवहार, समूह गतिशिलता र समूहगत कार्य
- 1.4 व्यवस्थापनको अवधारणा, प्रकार र आधारभूत सिद्धान्तहरू
- 1.5 कुशल व्यवस्थापकका कार्य र गुणहरू
- 1.6 व्यवस्थापकीय सीप र शैलीहरू
- 1.7 मानवश्रोत व्यवस्थापन : प्राप्ति, विकास, उपयोग र सम्भार
- 1.8 व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, अधिकार प्रत्यायोजन, निर्णय प्रक्रिया र नेतृत्व
- 1.9 व्यवस्थापनका केही प्रमुखपक्षहरू : कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन, द्वन्द्व व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, समय व्यवस्थापन, प्रकोप व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन, परिवर्तन व्यवस्थापन र गुनासो व्यवस्थापन
- 1.10 वार्ता तथा संभौता सम्बन्धी सैद्धान्तिक र व्यवहारिक ज्ञान
- 1.11 व्यवस्थापन सूचनाप्रणाली र संगठनमा महत्त्व
- 1.12 सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्यांकनमा प्रशासनको भूमिका
- 1.13 सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, कार्य, विशेषता र भूमिका
- 1.14 सार्वजनिक सेवाप्रवाह र सार्वजनिक सेवावडापत्र
- 1.15 विश्वव्यापीकरण, उदारीकरण र सार्वजनिक संस्थानको अवधारणा र प्रयोग
- 1.16 विमानस्थल व्यवस्थापनका नयाँ अवधारणाहरू वारे जानकारी
  - सार्वजनिक नीजि साभेदारी (PPP) माध्यमबाट निजीकरण व्यवस्था
  - व्यवस्थापन करार (Management Contract)
  - कर्पोरेटाइजेशन
  - निर्माण, स्वामित्व, संचालन, हस्तान्तरण(BOOT)
  - स्थानीय तहमा हस्तान्तरण तथा संचालन

खण्ड (ख) - (५० अङ्क)

1 विकास प्रशासन र व्यवस्थापन

- 1.1 विकास प्रशासनका सिद्धान्तहरू
- 1.2 नेपालमा विकास प्रशासनका चुनौतीहरू
- 1.3 नेपालको योजना र बजेट प्रणाली
- 1.4 नेपालमा आयोजना व्यवस्थापन
- 1.5 भ्रष्टाचार विरुद्धको शुन्य सहनशीलताको अवधारणा र नेपालमा भ्रष्टाचार नियन्त्रणको संस्थागत व्यवस्था
- 1.6 अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय प्रणाली (विश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय मुद्राकोष, एशियाली विकास बैंक)
- 1.7 खुल्ला अर्थतन्त्र र व्यापार उदारीकरण
- 1.8 वैदेशिक रोजगार र सेवा व्यापार
- 1.9 अन्तर्राष्ट्रिय आवागमन र व्यापार सहजीकरण
- 1.10 वार्ता र सौदावाजी सम्बन्धीकला

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, व्यापार प्रशासन उपसमूह उपप्रबन्धक, आठौँ तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक
लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 1.11 दिगो विकास, वातावरण र जलवायु परिवर्तन
- 1.12 गरिबी निवारण : नेपालमा यसका लागि गरिएका प्रयास, उपलब्धि र चुनौतीहरू
- 1.13 सार्वजनिक संस्थाको व्यवस्थापन
- 1.14 नेपालमा नागरिक उड्डयनको विकास, चुनौती र समसामयिक अवस्था
- 1.15 विकासमा सूचना प्रविधिको महत्त्व
- 1.16 विकासमा वैदेशिक सहयोगको भूमिका र यसको उपयोग
- 1.17 मानव विकास

2. व्यवसायिकता, सदाचार र नैतिकता

- 2.1 सार्वजनिक जवाफदेहिता र उत्तरदायित्व
- 2.2 व्यवसायिकता, सदाचार र नैतिकताको अवधारणा र आयामहरू
- 2.3 सार्वजनिक प्रशासनमा व्यवसायिकता, सदाचार र नैतिकताको प्रवर्द्धनका उपाय र वर्तमान अवस्था
- 2.4 भ्रष्टाचार निवारण तथा भ्रष्टाचार निवारणका लागि गरिएका व्यवस्थाहरू

प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

प्रथमपत्र (विषयगत)				
विषय	खण्ड	अङ्कभार	लामो उत्तर	समस्या समाधान
प्रशासन र व्यवस्थापन सम्बन्धी	(क)	५०	१ प्रश्नX १० अङ्क= १०	२ प्रश्नX २० अङ्क= ४०
	(ख)	५०	१ प्रश्नX १० अङ्क= १०	२ प्रश्नX २० अङ्क= ४०
जम्मा		१००	२ प्रश्नX १० अङ्क= २०	४ प्रश्नX २० अङ्क= ८०

द्वितीय पत्र – सेवा सम्बन्धी

खण्ड (क) - ५० अंक

1. Management

- 1.1 Concept, Nature and Scope of Management
- 1.2 Development of Management Thought
- 1.3 Classical Theories of Management
- 1.4 Modern Management Theories
- 1.5 Modern Management Techniques, MBO, Quality Circle, Kaizen

2. Business Ethics

- 2.1 Basic concepts of Business Ethics
- 2.2 Role of ethics in Decision Making Process
- 2.3 Ethical Issue and Corporate Social Responsibility
- 2.4 Responsibility for the use of social resource
- 2.5 Ethics in accounting practices
- 2.6 Harassment and discrimination in the work place
- 2.7 Technology and Privacy practice

3. Business and Society

- 3.1 Changing Concept and Objective of Business
- 3.2 Social Responsibilities of Business
- 3.3 Social Audit

4. Leadership Skills

- 4.1 Concept, Types, Models and Styles of Leadership
- 4.2 Contemporary Leadership Skills Issues

5. Conflict Management

- 5.1 Meaning and Types of Conflict
- 5.2 Conflict and Competition
- 5.3 Power, Politics, Conflict and Negotiation
- 5.4 Managing Conflicts
- 5.5 Negotiating Skills

6. Global Business

- 6.1 International Business, Scope, Importance and Benefits
- 6.2 International Business Environment (Economic, Political, Legal, Cultural and Technological)
- 6.3 Trade barriers: Tariff and non-tariff barriers
- 6.4 LPG (Liberalization, Privatization, Globalization): Concept, Theories, issues and challenges
- 6.5 Economic Aspects of WTO, SAARC, BIMSTEC
- 6.6 Globalization of Nepalese Business

7. Finance

- 7.1 Profit Maximization Vs. Wealth Maximization
- 7.2 Working Capital Management
- 7.3 Cash Management & Receivable Management
- 7.4 Dividend Decision, Meaning and Significance
- 7.5 Corporate Dividend Practice in Nepal
- 7.6 Trade Discount, Cash Discount, Techniques of Cost & Selling Price
- 7.7 Commission and Brokerage

8. Share and Debenture

- 8.1 Concept of Shares, Stock exchange, Face value, Market value, Dividend, Equity shares, Preference shares, Bonus shares
- 8.2 Valuation of shares and goodwill
- 8.3 Methods and Issues of debenture
- 8.4 Difference between share and debenture

9. Investment Management

- 9.1 Nature and Scope of Investment Management
- 9.2 Importance of Investment Management
- 9.3 Investment media and Feature of investment media
- 9.4 Risk in investment and types of risk
- 9.5 Financial Institution and Market in Nepal
- 9.6 Development of Financial Securities

10. Business Economy

- 10.1 Meaning, Nature and Scope of Business Economy
- 10.2 Business economics for nonprofit organization
- 10.3 Market Forces in Solving Economy Problem
- 10.4 Circular Flow of Income and Expenditure
- 10.5 Revenue Concept (Total Revenue, Marginal, Average and other relationship)
- 10.6 Modern Theory of Rent
- 10.7 Role of Trade Union and Collective Bargaining in wage determination
- 10.8 Interest (Liquidity, Preference)
- 10.9 Profit (Dynamic, Innovation, Risk Bearing and Uncertainty Bearing Theories)
- 10.10 Inflation, Causes and Control of Inflation
- 10.11 Pricing Policy and Practices

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, व्यापार प्रशासन उपसमूह उपप्रबन्धक, आठौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक
लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड (ख) - ५० अंक

11. Strategic Management

- 11.1 Meaning, role and different strategies of management
- 11.2 Relevancy of strategic management and its benefit
- 11.3 Linking performance and pay to strategies
- 11.4 Strategic Management in Nepal

12. Corporate Strategic Planning

- 12.1 Nature, Scope and Need for Systematic Strategic Planning
- 12.2 Growth, Advantages and Limitation of Systematic Corporate Strategic Planning
- 12.3 Key elements in the corporate strategic planning process in different organization context
- 12.4 Compare and contrast the different models and patterns of strategic development
- 12.5 Strategic as compared to tactical decision and management
- 12.6 Uses and Techniques of Analysis for Corporate Strategic Planning
- 12.7 Strategic Fit and SWOT (Strength, Weakness, Opportunity and Threat)

13. नागरिक उड्डयन सम्बन्धी विषय, ऐन, नियम तथा नीतिहरू

- 13.1 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको स्थापना, संगठनात्मक संरचना, कार्यक्षेत्र, विद्यमान समस्या र चुनौतीहरू
- 13.2 नेपालको पर्यटन क्षेत्रको विकासमा हवाई यातायातको महत्त्व
- 13.3 नेपालमा हवाई यातायातको विकासक्रम, वर्तमान अवस्था र यसका चुनौतीहरू
- 13.4 Convention on International Civil Aviation, Chicago 1944.
- 13.5 ICAO Safety Management System सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान
- 13.6 ICAO Universal Safety Oversight Audit Programme (USOAP) सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान
- 13.7 गैर सैनिक हवाई उडान ऐन, २०१५
- 13.8 गैर सैनिक हवाई उडान नियमावली, २०५२
- 13.9 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण ऐन, २०५३
- 13.10 नागरिक उड्डयन नियमावली, २०५८
- 13.11 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण कर्मचारीहरूको सेवाको सर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली, २०५६
- 13.12 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली, २०५७
- 13.13 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण विमानस्थल सेवा शुल्क सम्बन्धी नियमावली, २०६७
- 13.14 आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६
- 13.15 विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, २०७५
- 13.16 हवाई नीति, २०६३
- 13.17 पर्यटन नीति, २०६५
- 13.18 औद्योगिक नीति, २०६७

द्वितीय पत्रका लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

द्वितीय पत्र (विषयगत)				
विषय	खण्ड	अंकभार	लामो उत्तर	समस्या समाधान
	(क)	५०	१ प्रश्न X १० अंक = १०	२ प्रश्न X २० अंक = ४०
सेवा सम्बन्धी	(ख)	५०	१ प्रश्न X १० अंक = १०	२ प्रश्न X २० अंक = ४०
जम्मा		१००	२ प्रश्न X १० अंक = २०	४ प्रश्न X २० अंक = ८०